

กองส่งเสริมและพัฒนาการปศุสัตว์

แผนงาน	พื้นฐานด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ
ผลผลิต	เกษตรกรได้รับการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพ
กิจกรรมหลัก	ถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีด้านการปศุสัตว์
กิจกรรมย่อย	สืบสานอาชีพพระราชทานโคนม (Young Dairy Farmer)

1. หลักการและเหตุผล

ด้วยพระปรีชาญาณและสายพระเนตรที่ยาวไกล พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในห้วงเวลาเสด็จประพาสทวีปยุโรป ในการเสด็จทรงประทับแรมอยู่ ณ ประเทศเดนมาร์ก ระหว่างเดือนกันยายน พ.ศ.2503 ทรงสนพระทัยเกี่ยวกับกิจการการเลี้ยงโคนมของชาวเดนมาร์กเป็นอย่างมาก และได้กลายเป็นจุดเริ่มต้นที่รัฐบาลและประชาชนชาวเดนมาร์ก ทูลเกล้าฯถวายโครงการเลี้ยงโคนมแด่ล้นเกล้าทั้งสองพระองค์ โดยส่งผู้เชี่ยวชาญมาศึกษาความเป็นไปได้และเลือกพื้นที่ เมื่อวันที่ 16 มกราคม 2505 พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 และสมเด็จพระเจ้าเฟรดเดอริกที่ 9 แห่งประเทศเดนมาร์ก ได้ทรงประกอบพิธีเปิดฟาร์มโคนมและศูนย์ฝึกอบรมการเลี้ยงโคนม ไทย-เดนมาร์กอย่างเป็นทางการ เป็นจุดเริ่มต้นของอาชีพการเลี้ยงโคนมของคนไทย ซึ่งเป็นอาชีพพระราชทานนับแต่นั้นมา

การเลี้ยงโคนมเป็นอาชีพที่อยู่คู่กับประเทศไทยมานานกว่า 50 ปี อีกทั้งได้รับการยอมรับว่าเกษตรกรไทยมีประสบการณ์ในการเลี้ยงโคนมและมีโคนมพันธุ์ดีได้รับการปรับปรุงพัฒนาพันธุ์มาอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตามเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมส่วนใหญ่ยังคงเป็นกลุ่มเดิมซึ่งมีอายุมากขึ้น อาชีพการเลี้ยงโคนมมีความมั่นคงและสามารถสร้างรายได้มากพอในการเลี้ยงดูลูกหลานและส่งให้ได้รับการศึกษาสูงถึงระดับปริญญา แต่ทายาทของเกษตรกรเหล่านั้น เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วส่วนใหญ่เลือกที่จะทำงานในเมือง การเลี้ยงโคนมจึงไม่มีผู้สานต่อ คงเหลือแต่เกษตรกรพ่อแม่ที่สูงอายุมากขึ้นทุกวัน จึงเกิดประเด็นปัญหาว่าจะทำอย่างไร จึงจะสามารถทำคนรุ่นใหม่ที่เป็นลูกหลานของเกษตรกรเหล่านั้นกลับมาสานต่ออาชีพโคนม และพัฒนากิจการเลี้ยงโคนมของครอบครัว เพื่อรักษาอาชีพนี้ไว้ให้ยังคงอยู่กับประเทศไทยและสามารถแข่งขันกับต่างประเทศได้ด้วยการพัฒนาการเลี้ยงโคนมอย่างมีประสิทธิภาพและผลผลิตน้ำนมโคสูง

2. วัตถุประสงค์

2.1 ส่งเสริมสนับสนุน การสืบทอดอาชีพการเลี้ยงโคนมจากรุ่นสู่รุ่น อย่างยั่งยืน

2.2 สร้างต้นแบบเกษตรกรโคนมรุ่นใหม่ที่มีความรู้ ความสามารถ เป็นแบบอย่างความสำเร็จ สร้างแรงจูงใจให้คนรุ่นใหม่หันมาสนใจอาชีพการเลี้ยงโคนมมากขึ้น

2.3 ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายกลุ่มเกษตรกรโคนมรุ่นใหม่ที่จะเรียนรู้และนำองค์ความรู้ แนวทางปฏิบัติและเทคโนโลยีใหม่ๆ ไปปรับใช้ในการพัฒนาการเลี้ยงโคนมให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

3. ผลผลิต(Output)

3.1 พัฒนาปรับปรุงฟาร์มเกษตรกรตาม Dairy Husbandry Checklist

3.2 เพิ่มศักยภาพเกษตรกรโคนมรุ่นใหม่และถ่ายทอดขยายผลองค์ความรู้และเทคโนโลยีใหม่ๆ ด้านการเลี้ยงโคนม

4. ผลลัพธ์ (Outcome)

มีเกษตรกรโคนมรุ่นใหม่ นำองค์ความรู้ แนวทางปฏิบัติและเทคโนโลยีใหม่ๆ มาปรับใช้ในการเลี้ยงโคนมให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

5. ตัวชี้วัดความสำเร็จ (KPI)

รายงานผลการพัฒนาปรับปรุงฟาร์มของเกษตรกรที่ผ่านเกณฑ์ Dairy Husbandry Checklist 50 ฟาร์ม

6. ขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติงานโดยละเอียด ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ผู้รับผิดชอบกิจกรรม

1) ส่วนส่งเสริมและพัฒนาการปศุสัตว์ สำนักงานปศุสัตว์เขต 1-8 คัดเลือกเกษตรกรโคนมรุ่นใหม่ จากรายชื่อที่มีอยู่เดิม หรือรายชื่อที่ผู้ประกอบการแปรรูปหรือสหกรณ์โคนมหรือศูนย์รวบรวมนํ้านมดิบเสนอชื่อ เพื่อใช้เป็นต้นแบบในการพัฒนาปรับปรุงฟาร์ม

2) ส่วนส่งเสริมและพัฒนาการปศุสัตว์ สำนักงานปศุสัตว์เขต 1-8 ร่วมกับกลุ่มพัฒนาเทคโนโลยีการปศุสัตว์ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด เข้าไปพัฒนาปรับปรุงฟาร์มเกษตรกรที่คัดเลือกตาม Dairy Husbandry Checklist

3) เข้าตรวจเยี่ยม ให้คำแนะนำ กำกับดูแลฟาร์มให้อยู่ในเกณฑ์ที่กำหนดตาม Dairy Husbandry Checklist ใช้เป็นที่พัฒนาถ่ายทอดเทคโนโลยีใหม่ๆ สำหรับฟาร์มโคนมในพื้นที่

4) ส่วนส่งเสริมและพัฒนาการปศุสัตว์ สำนักงานปศุสัตว์เขต 1, 4, 6, 7, 8 จัดอบรมเจ้าหน้าที่ส่งเสริมกรมปศุสัตว์/ศูนย์รวมนม/สหกรณ์หลักสูตร การดูแลรักษาแก้ไขปัญหาเครื่องรีดนม 2 วัน ตามเป้าหมายที่กำหนด

5) สำนักงานปศุสัตว์เขต 1-8 สนับสนุนและติดตามรวบรวมรายงานตามกิจกรรม ส่งกองส่งเสริมและพัฒนาการปศุสัตว์

6) การรายงานแผนและผลการปฏิบัติงาน

- สรุปผลการดำเนินงาน คัดเลือกเกษตรกรโคนมรุ่นใหม่ ตามแบบรายงาน Dairy Husbandry Checklist รายฟาร์ม
- แจ้างแผนการจัดกิจกรรมถ่ายทอดองค์ความรู้ระดับฟาร์ม และสรุปรายงานฟาร์มใหม่ที่ดำเนินการ
- รายงานผลการปฏิบัติงานประจำเดือนทุกเดือน ตามระบบ E-operation

พื้นที่ปศุสัตว์เขต	เป้าหมาย ฟาร์มโคนมรุ่นใหม่ (ฟาร์ม)	เป้าหมายอบรมหลักสูตร การดูแลรักษาแก้ไขปัญหาเครื่องรีดนม (ราย)
1	9	รุ่นละ 30 ราย 2 รุ่น รวม 60 ราย
2	4	-
3	10	-
4	4	รุ่นละ 30 ราย 1 รุ่น รวม 30 ราย
5	7	-
6	3	รุ่นละ 30 ราย 1 รุ่น รวม 30 ราย
7	10	รุ่นละ 30 ราย 2 รุ่น รวม 60 ราย
8	3	รุ่นละ 30 ราย 1 รุ่น รวม 30 ราย
รวม	50	210

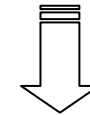
7. แผนภูมิความเชื่อมโยงของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและขั้นตอนการปฏิบัติงาน

สำนักงานปศุสัตว์เขต 1, 4, 6, 7, 8

- จัดอบรมหลักสูตร การดูแลรักษาแก้ไข
ปัญหาเครื่องรีดนม
- เจ้าหน้าที่ส่งเสริม กรมปศุสัตว์
- เจ้าหน้าที่ส่งเสริม ศูนย์รวมนม/สหกรณ์
และเกษตรกร

สำนักงานปศุสัตว์เขต 1-8

- คัดเลือก เกษตรกรโคนมรุ่นใหม่
- สนับสนุนพัฒนาปรับปรุงฟาร์ม
- ถ่ายทอดองค์ความรู้ขยายผลระดับฟาร์ม

ฟาร์มเกษตรกรโคนมรุ่นใหม่

- กำกับดูแลฟาร์ม
- ถ่ายทอดเทคโนโลยีใหม่ๆ สำหรับฟาร์มโคนมในพื้นที่